

**DETAILED SYLLABUS OF BSW
(SEMESTER - I)**

BSWR 101: સમાજકાર્યનો ઇતિહાસ અને દર્શન

BLOCK: I વ્યવસાયિક સમાજકાર્યનો ભારતીય ઇતિહાસ	
એકમ-૧	વ્યવસાયિક સમાજકાર્યનો ભારતીય ઇતિહાસ <ul style="list-style-type: none">• સમજૂતી• સ્વાતંત્ર પછીના સમાજકાર્યનું સ્વરૂપ• ભારતમાં વ્યવસાયિક સમાજ કાર્ય
એકમ-૨	સમાજકાર્ય શિક્ષણ પરિચય <ul style="list-style-type: none">• સમાજકાર્ય શિક્ષણ• સમાજકાર્ય શિક્ષણમાં અન્ય શાસ્ત્રોનું સમાયોજન• સમાજકાર્ય શિક્ષણમાં ફિલ્ડ વર્ક• સમાજકાર્ય શિક્ષણમાં સુપરવીઝન
એકમ-૩	કલ્યાણ અને વિકાસ <ul style="list-style-type: none">• કલ્યાણ• વિકાસનો ખ્યાલ
એકમ-૪	વ્યવસાયિક અને સ્વૈચ્છિક સમાજકાર્યના ધ્યેય અને મુલ્યો <ul style="list-style-type: none">• સમાજકાર્યનું વ્યવસાયિક સ્વરૂપ• વ્યવસાયિક સમાજકાર્યનો ધ્યેયયો• વ્યવસાયિક સમાજકાર્યના મુલ્યો
BLOCK: II સમાજકાર્ય અને ભારતીય બંધારણની ભારતીય વિચારધારાઓ	
એકમ-૧	સમાજકાર્ય વ્યવસાય માટે સમકાલીન ભારતીય વિચારધારાઓ <ul style="list-style-type: none">• સમાજકાર્ય એક વ્યવસાયિક સેવા તરીકે• વિચારસરણી એટલે શું?• સમાજકાર્યનો વિચારસરણીની દ્રષ્ટીથી ઇતિહાસિક વિકાસ
એકમ-૨	ભારતીય બંધારણની વિચારધારા: ગાંધીવાદી અને દલિત

	<ul style="list-style-type: none"> • ગાંધીજી વિચારધારા • દલિત વિચારધારા
એકમ-૩	<p>ગાંધીજીની વિચારસરણી- મુક્ત અર્થતંત્ર, માનવતાવાદી, સમાજવાદી અને લોકતંત્રક વિચારધારા</p> <ul style="list-style-type: none"> • ગાંધીજીની મુક્ત અર્થતંત્રની વિચારધારા • ગાંધીજી અને સમાજવાદ • ગાંધીજી અને લોકતંત્રક • ગાંધીજી અને માનવતાવાદ
<p>BLOCK: III</p> <p>સામાજિક પરિવર્તન અને સમાજકાર્ય માટે પશ્ચિમી ઇતિહાસની વિચારધારા</p>	
એકમ-૧	<p>સામાજિક પરિવર્તન માટે પશ્ચિમી સંસ્કૃતિની વિચારધારા અને ઇતિહાસ-૧</p> <ul style="list-style-type: none"> • પશ્ચિમી સંસ્કૃતિ
એકમ-૨	<p>સામાજિક પરિવર્તન માટે ભારતમાં પોર્ટુગીઝોની વસાહતો નો ઇતિહાસ અને વિચારધારાઓ-૨</p> <ul style="list-style-type: none"> • ભારતમાં પોર્ટુગીઝોની વસાહતો
એકમ-૩	<p>સમાજકાર્યની શરૂઆત</p> <ul style="list-style-type: none"> • ઈંગ્લેંડમાં સમાજકાર્ય • અમેરિકા સમાજકાર્ય • ભારત સમાજકાર્ય • ભારતમાં સમાજ સુધારકોનો સમાજકલ્યાણ પ્રત્યે ફાળો અને સામાજિક ચળવળ • સ્વાતંત્રોત્તર સમયગાળો અને રાજ્યની પ્રવૃત્તિઓ ભારતના સંદર્ભમાં
એકમ- ૪	<p>સંગઠીત અને વૈજ્ઞાનિક ધર્માદા: વૈધકીય સમાજકાર્ય ધ્યેયો, મુલ્યો, ભૂમિકાઓ અને પ્રક્રિયા.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ધ્યેયો • મુલ્યો • ભૂમિકાઓ • પ્રક્રિયા

BLOCK: IV

પશ્ચિમી ઇતિહાસ, મધ્યકાલીન અને આધુનિક કાળ, સમાજવાદ અને માનવઅધિકાર

એકમ-1	સમાજકાર્યનો વ્યવસાયિક પશ્ચિમી ઇતિહાસ <ul style="list-style-type: none">• ઈંગ્લેન્ડનો ઇતિહાસ• અમેરિકાનો ઇતિહાસ
એકમ-2	મધ્યકાલીન સમય ખ્રિસ્તી અને યહૂદીની વિચારધારા અને આધુનિક સમયમાં બુદ્ધિવાદ અને કલ્યાણ <ul style="list-style-type: none">• ખ્રિસ્તીઓની વિચારધારા• યહૂદી ઓની વિચારધારા• બુદ્ધિવાદ અને કલ્યાણ
એકમ-3	સમાજવાદ, ઉદારમતતાવાદ, લોકશાહી અને માનવ અધિકાર <ul style="list-style-type: none">• સમાજવાદ• ઉદારમતતાવાદ• લોકશાહી• માનવઅધિકાર

BSWR 102: માનવવૃદ્ધિ અને વિકાસ

BLOCK: I	
માનવવૃદ્ધિ અને વિકાસના સિદ્ધાંતો અને વર્તન અભ્યાસની પદ્ધતિઓ	
એકમ-૧	<p>જીવનફલક, વરસો અને વાતાવરણ, જીવન ફલકના તબ્બકા, માનવીય વૃદ્ધિ અને વર્તનને સમજવા માટે જીવનના પરીપ્રેક્ષ્યો અને વિવિધ મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમો</p> <ul style="list-style-type: none">• વરસો અને વાતાવરણ• જીવનફલકના વિવિધ સ્તર/તબ્બકાઓ• જીવનના પરીપ્રેક્ષ્યો અને વિવિધ મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમની પદ્ધતિઓ
એકમ-૨	<p>વૃદ્ધિ અને વિકાસના સિદ્ધાંતો</p> <ul style="list-style-type: none">• વૃદ્ધિ અને વિકાસનો અર્થ• વિકાસમાં સમાવિષ્ટ ફેરફારોના પ્રકાર• ફેરફાર પ્રત્યેના વલણો• વિકાસ પ્રક્રિયાના સિદ્ધાંતો• વૃદ્ધિ અને વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત
એકમ- ૩	<p>વર્તન અભ્યાસની પદ્ધતિઓ</p> <ul style="list-style-type: none">• મનોવૈજ્ઞાન અભ્યાસના ધ્યેય• વર્તન અભ્યાસની પદ્ધતિઓ• મનોવૈજ્ઞાનિક અભ્યાસમાટેના સાધનો• વિકાસલક્ષી કર્યો
એકમ- ૪	<p>વારસા અને વાતાવરણની ભૂમિકા, વાલીપણાના સામાજિક રીવાજો, પ્રણાલીઓ, મુલ્યો અને બાળઉછેર પ્રથા, વંચિતતા અને વિકાસ</p> <ul style="list-style-type: none">• વરસો અને વાતાવરણની ભૂમિકા• વાલીપણાના સામાજિક રીવાજો, મુલ્યો, પ્રણાલીઓ• બાળઉછેર પ્રથા• વંચિતતા અને વિકાસ

BLOCK: II

માનવીય વર્તન અને પર્યાવરણીય અભ્યાસ

એકમ-૧	માનવ વિકાસના સિદ્ધાંતો - 1 <ul style="list-style-type: none">વિકાસના સિદ્ધાંતોસિગ્મંડ ફ્રોઈડનો મનોવિજ્ઞાનીક સિદ્ધાંત
એકમ-૨	માનવ વિકાસના સિદ્ધાંતો - 2 <ul style="list-style-type: none">એરિક્સનનો મનોવિજ્ઞાનીક સિદ્ધાંતJean Piaget નો બોધાત્મક વિકાસનો સિદ્ધાંતચુંગનો સિદ્ધાંતરોજર્સનો સિદ્ધાંતમેસ્લોનો સિદ્ધાંતહોર્નીનાં સિદ્ધાંતસગર્ભાવસ્થાપેહલાનો - પછીનો સમયગાળોબાળક અને બાળ સંભાળ, રક્ષણ
એકમ- ૩	સ્કીનરનો કારક શિક્ષણનો સિદ્ધાંત <ul style="list-style-type: none">સ્કીનરનો કારક શિક્ષણનો સિદ્ધાંતસ્કીનરનો પ્રયોગકારક પ્રબળતાના માપઅભિસંબંધિત પ્રબલનઆંશિક પ્રબલનપ્રબલનના ઉપક્રમોવર્તનને આકારપ્રદાનમાનવ વર્તનમાં કારક અભિસન્ધાન

BLOCK: III

માનવીય વર્તન અને પર્યાવરણીય અભિયાસ

એકમ- ૧	વિકાસલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનો પરીચય <ul style="list-style-type: none">વિકાસલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનો પરીચય વ્યાખ્યા અને લાક્ષણીકતાઓઅધ્યયનના સ્વરૂપોવિકાસલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ/ દ્રષ્ટિકોણ
એકમ- ૨	વર્તન અભ્યાસની પદ્ધતિઓ - 1 <ul style="list-style-type: none">માનવવિકાસના સિદ્ધાંતો - લાક્ષણીકતાઓભારતીય સંદર્ભમાં માનવવિકાસના તબક્કા
એકમ- ૩	વર્તન અભ્યાસની પદ્ધતિઓ - 2 <ul style="list-style-type: none">શિશુ અવસ્થાના વિકાસના માપદંડો

BLOCK: IV

માનવ વિકાસ : બાળ વિકાસનો પુર્વતર અને પ્રારંભિક સમયગાળો

એકમ- ૧	માનવ વિકાસ અને આરોગ્ય <ul style="list-style-type: none">માનવવિકાસ અને આરોગ્યની સમજપ્રજનન અવસ્થાના જુદા જુદા તબક્કાઓ
એકમ- ૨	બાળ વિકાસનો પુર્વતર અને પ્રારંભિક સમયગાળો <ul style="list-style-type: none">સગર્ભા માતા અને બાળ સંભાળપ્રજનન અવસ્થાના જાખમોજન્મથી તરુણાવસ્થા સુધી પહોંચતા પહેલાં બાળકનો વિકાસ

એકમ- ૩	<p>માનવ વિકાસ અને આરોગ્ય</p> <ul style="list-style-type: none">• પ્રારંભિક અને પૂર્વ બાલ્યાવસ્થામાં કુંટુંબ અને સભ્યોની ભૂમિકા• કિશોરાવસ્થા – તારુણ્યાવસ્થા
એકમ- ૪	<p>ભારતીય સમાજના યુવાનો</p> <ul style="list-style-type: none">• માનવ વ્યક્તિત્વ અને વિકાસના સિદ્ધાંતો અને યુવાવસ્થા• યૌવનનો અર્થ, વ્યાખ્યા, લાક્ષણિકતાઓ.• યુવાન અને પુખ્ત વ્યક્તિની લાક્ષણિકતાઓ સાથે સંકળાયેલી કેટલી પરિભાષા અને શબ્દો.• યુવાનોની સ્થિતિનું વિશ્લેષણ• યુવાનોની અપેક્ષાઓ અને સમસ્યાઓ.• ભારતમાં યુવાનીતિ અને યુવા વિકાસ માટેના કાર્યક્રમો

BSWR 103: COMMUNICATIVE ENGLISH

BLOCK: I	
INTRODUCTION TO COMMUNICATION	
UNIT: 1	COMMUNICATION: INTRODUCTION, EVOLUTION AND DEFINITIONS
UNIT: 2	CHARACTERISTICS, PROCESS AND PRINCIPLES OF COMMUNICATION
UNIT: 3	IMPORTANCE AND IMPROVEMENT OF COMMUNICATION SKILLS
BLOCK: II	
TYPES OF COMMUNICATION	
UNIT: 1	VERBAL COMMUNICATION
UNIT: 2	NON VERBAL COMMUNICATION
UNIT: 3	BARRIERS TO COMMUNICATION
UNIT: 4	PATTERNS OF COMMUNICATION
BLOCK: III	
REMEDIAL ENGLISH	
UNIT: 1	PARTS OF SPEECH
UNIT: 2	TENSES
UNIT: 3	READING COMPREHENSION
UNIT: 4	IMPORTANCE OF LANGUAGE IN COMMUNICATION
BLOCK: IV	
COMMUNICATION FOR SOCIAL WORK	
UNIT: 1	LETTERS
UNIT: 2	NOTICE AND CIRCULAR
UNIT: 3	REPORTS
UNIT: 4	MEETINGS AND MINUTES

**DETAILED SYLLABUS OF BSW
(SEMESTER-II)**

BSWR- 201: સામાજિક વૈયક્તિક કાર્ય

BLOCK: I સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનો પરિચય	
એકમ-૧	સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનો અર્થ, પ્રકૃતિ, ઉદ્દેશો અને મહત્વ <ul style="list-style-type: none">સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનો અર્થ અને પરિભાષાસામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનું સ્વરૂપસામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનાં ઉદ્દેશોસામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનું મહત્વ
એકમ-૨	સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનો ઉદભવ અને વિકાસ <ul style="list-style-type: none">ઈંગ્લેંડમાં સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનો ઉદભવ અને વિકાસઅમેરિકામાં સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનો ઉદભવ અને વિકાસભારતમાં સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યનો ઉદભવ અને વિકાસ
એકમ-૩	સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યના સિદ્ધાંતો અને ક્ષેત્રો <ul style="list-style-type: none">સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યના સિદ્ધાંતોસામાજિક વૈયક્તિક કાર્યના ક્ષેત્રો
BLOCK: II વ્યક્તિ અને કુટુંબ દ્વારા અનુભવાતી સમસ્યાનું સ્વરૂપ	
એકમ-૧	વ્યક્તિના વ્યક્તિત્વ વિકાસને અવરોધતા પરિબલો <ul style="list-style-type: none">વ્યક્તિત્વનો અર્થ અને વ્યાખ્યાવ્યક્તિના વિકાસમાં અવરોધક પરિબલો
એકમ-૨	વ્યક્તિ દ્વારા અનુભવાતી સમસ્યાઓના પ્રકાર અને સમૂહ <ul style="list-style-type: none">સમસ્યાઓનો અર્થ અને વ્યાખ્યાસમસ્યાના પ્રકારોસમસ્યાની પ્રકૃતિસમસ્યા ઉત્પન્ન થવાના કારણોસમસ્યાનું સમાધાન

એકમ-૩	<p>સમસ્યા નિવારણ અભિગમ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સમસ્યા નિવારણના સાધનો • લક્ષીતજૂથ તથા ઉદ્દેશ્યો • સમસ્યા નિવારણ, અભિગમના ઘટકો • સમસ્યા નિવારણમાં અવરોધરૂપ બનતા પરિબળો
<p>BLOCK: III</p> <p>સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યના સાધનો, પદ્ધતિઓ અને કુશળતાઓ</p>	
એકમ-૧	<p>કાર્યકર્તા સેવાર્થી સબંધ અને તેનું મહત્વ</p> <ul style="list-style-type: none"> • કાર્યકર સેવાર્થી સબંધની વિશેષતાઓ • સેવાર્થી કાર્યકર્તા સબંધના પ્રકાર • પર્લમેનનાં માટે સેવાર્થી કાર્યકર્તા સબંધ માટે મહત્વની બાબતો • હેમિલ્ટનનાં માટે સેવાર્થી કાર્યકર્તા સબંધ માટે મહત્વની બાબતો
એકમ-૨	<p>સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યના સાધનો</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યના સાધનો • સાંભળવું • નિરીક્ષણ • મુલાકાત • પ્રત્યાયન • ગૃહ મુલાકાત
એકમ-૩	<p>સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યની કુશળતાઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યની કુશળતાઓ
<p>BLOCK: IV</p> <p>સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યના અભ્યાસની પ્રક્રિયાઓ</p>	
એકમ-૧	<p>સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યના મૂળતત્વો</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યના મૂળતત્વો: : વ્યક્તિત્વ, સમસ્યા, સ્થળ, પ્રક્રિયા

એકમ-૨	<p>સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્ય પદ્ધતીની પ્રક્રિયા</p> <ul style="list-style-type: none"> સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યના પદ્ધતીના તબક્કાઓ
એકમ- ૩	<p>સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યના અભિગમો</p> <ul style="list-style-type: none"> સામાજિક વૈયક્તિક કાર્યના અભિગમો (મોડલ)
એકમ- ૪	<p>સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યમાં કેસવર્કની ભૂમિકા</p> <ul style="list-style-type: none"> સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યમાં કેસવર્કની ભૂમિકા વૈયક્તિક સેવાકાર્યના અલગ અલગ ક્ષેત્રે કેસવર્કની ભૂમિકા
એકમ- ૫	<p>સામાજિક વૈયક્તિક સેવાકાર્યમાં અહેવાલ લેખન</p> <ul style="list-style-type: none"> અહેવાલ લેખનના કારણો અહેવાલ લેખનનું મહત્વ અહેવાલ નોંધનું સ્વરૂપ અહેવાલ નોંધના પ્રકાર અહેવાલ નોંધનું વિષયવસ્તુ

BSWR- 202: સામાજિક જૂથકાર્ય

BLOCK: I સામાજિક કાર્યની કાર્યપદ્ધતી તરીકે સામાજિક જૂથકાર્ય	
એકમ-૧	સામાજિક જૂથનો અર્થ, લક્ષણો, પ્રકારો, માપદંડ અને માનવજીવનમાં તેનું મહત્વ <ul style="list-style-type: none">• સામાજિક જૂથ એટલે શું?• સામાજિક જૂથના લક્ષણો• સામાજિક જૂથના પ્રકારો• સામાજિક જૂથનું માનવજીવનમાં મહત્વ
એકમ-૨	સામાજિક જૂથકાર્યનો ખ્યાલ, લક્ષણો અને હેતુઓ <ul style="list-style-type: none">• સામાજિક જૂથકાર્યની વ્યાખ્યાઓ• સામાજિક જૂથકાર્યનો ખ્યાલ• સામાજિક જૂથકાર્યના લક્ષણો• સામાજિક જૂથકાર્યના હેતુઓ/ઉદ્દેશ્યો
એકમ- ૩	પાયાના મુલ્યો અને સામાજિક જૂથના સિદ્ધાંતો <ul style="list-style-type: none">• મુલ્ય એટલે શું?• સામાજિક જૂથકાર્યના સિદ્ધાંતો
એકમ- ૪	સામાજિક જૂથકાર્યનો ઐતિહાસિક પુષ્ટભૂમિ <ul style="list-style-type: none">• ઇંગ્લેન્ડમાં સામાજિક જૂથકાર્યનો વિકાસ• અમેરિકામાં સામાજિક જૂથકાર્યનો ઇતિહાસ• ભારતમાં સામાજિક જૂથકાર્યનો વિકાસ
BLOCK: II જૂથ ગતિશીલતા અને પ્રક્રિયા	
એકમ-૧	જૂથ ગતિશીલતા અને પ્રક્રિયા <ul style="list-style-type: none">• ગતિશીલતા

	<ul style="list-style-type: none"> જૂથ વર્તણૂક
એકમ-૨	<p>સંચાર/સંદેશા વ્યવહાર અને પ્રતિક્રિયાની પેટર્ન (પદ્ધતીઓ)</p> <ul style="list-style-type: none"> સંચાર/સંદેશાવ્યવહારની પરિભાષા આદર્શ સંચાર પ્રક્રિયા પ્રતિક્રિયાની પેટર્ન(પદ્ધતી)
એકમ- ૩	<p>જૂથ સંયોગ, જુસ્સો અને સંઘર્ષ</p> <ul style="list-style-type: none"> જૂથ સંયોગ જુસ્સો સંઘર્ષ
<p>BLOCK: III</p> <p>જૂથ વિકાસના પગથીયાઓ /તબક્કાઓ</p>	
એકમ-૧	<p>સામાજિક જુથકાર્ય તબ્બકા શરૂઆત, માધ્યમ અને અતઃક્રિયા આયોજન</p> <ul style="list-style-type: none"> જૂથવિકાસનો તબ્બકો
એકમ-૨	<p>જૂથવિકાસમાં કાર્યક્રમ આયોજનનું મહત્વ</p> <ul style="list-style-type: none"> કાર્યક્રમના પાયાના ઘટક તત્વો આયોજન અને વિકાસ વ્યક્તિના જીવનમાં કાર્યક્રમનું મહત્વ કાર્યક્રમ આયોજન તથા વિકાસમાં કાર્યકર્તાની ભૂમિકા કાર્યક્રમના માધ્યમો
એકમ- ૩	<p>સામાજિક જુથકાર્યના વિકાસમાં કાર્યકર્તાની ભૂમિકા</p> <ul style="list-style-type: none"> સામાજિક જૂથકાર્યની ભૂમિકાઓ
એકમ- ૪	<p>સામાજિક જૂથકાર્યનું તત્વજ્ઞાન, સમસ્યા નિવારણ પ્રક્રિયા અને વિકાસાત્મક લક્ષ્યાકો</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક જૂથકાર્યનું તત્વજ્ઞાન • સામાજિક જૂથકાર્યનું સમસ્યા નિવારણ પ્રક્રિયા • સામાજિક જૂથકાર્યના વિકાસાત્મક લક્ષ્યાકો
BLOCK: IV સામાજિક જૂથકાર્યની કુશળતાઓ અને પ્રયુક્તિઓ (ટેકનીક)	
એકમ-૧	<p>જૂથકાર્ય કુશળતાઓ નેતૃત્વ, સંદેશાવ્યવહાર, સંભાળવું, નિર્ણય લેવો, સંઘર્ષ નિવારણ અને સરળતા</p> <ul style="list-style-type: none"> • વ્યાખ્યાઓ • જૂથકાર્યની કુશળતાઓ
એકમ-૨	<p>સામાજિક જૂથકાર્યની પદ્ધતિઓ, જૂથ ચર્ચા, નાટક અને સામાજિક જૂથકાર્યમાં દસ્તાવેજીકરણ</p> <ul style="list-style-type: none"> • જૂથ રચના • જૂથ ચર્ચા • સામાજિક જૂથકાર્યમાં દસ્તાવેજીકરણ
એકમ- ૩	<p>સામાજિક જૂથકાર્યમાં અલગ – અલગ સાથે કર્યો: બાળકો, કિશોર તથા શારીરિક વિકલાંગ વ્યક્તિ</p> <ul style="list-style-type: none"> • બાળકો - કિશોર સાથે કાર્ય • વિકલાંગ વ્યક્તિ સાથે કાર્ય

BSWR- 203: સામાજિક વિજ્ઞાનનો પરિચય

BLOCK: I	
સમાજકાર્ય : સમાજશાસ્ત્ર અને સામાજિક વિજ્ઞાન	
એકમ-૧	<p>સમાજકાર્યનો અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ, સ્વરૂપ અને મહત્વ</p> <ul style="list-style-type: none">• વિજ્ઞાન એટલે શું?• વિજ્ઞાનોનું વર્ગીકરણ• સમાજશાસ્ત્ર એક સામાજિક વિજ્ઞાન• સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ : સમજૂતી• સમાજશાસ્ત્ર : કેટલીક વ્યાખ્યાઓ• સમાજશાસ્ત્રનું વિષયક્ષેત્ર : અભ્યાસક્ષેત્ર• સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ
એકમ-૨	<p>સમાજશાસ્ત્ર અને અન્ય સમાજવિજ્ઞાન સાથેનો સંબંધ</p> <ul style="list-style-type: none">• સમાજશાસ્ત્ર : એક વિજ્ઞાન• સમાજશાસ્ત્ર તથા અન્ય સામાજિકવિજ્ઞાન
એકમ- ૩	<p>સામાજિક સંરચનાની લાક્ષણિકતાઓ અને સંરચના સંબંધિત ખ્યાલો- 1</p> <ul style="list-style-type: none">• સમાજ-સામાજિક સંબંધોની વ્યવસ્થા• સામાજિક સંરચના• સામાજિક સંરચનાનો અર્થ• સામાજિક સંરચનાની વિશેષતાઓ• સામાજિક દરજ્જો અને સામાજિક ભૂમિકા• સામાજિક દરજ્જાનો અર્થ અને પ્રકારો• સામાજિક ભૂમિકાનો અર્થ તેની વિશેષતાઓ
એકમ- ૪	<p>સામાજિક સંરચનાની લાક્ષણિકતાઓ અને સંરચના સંબંધિત ખ્યાલો- 2</p> <ul style="list-style-type: none">• સંસ્કૃતિ

	<ul style="list-style-type: none"> • સંસ્કૃતિનો અર્થ અને લક્ષણો • સામાજિક ધોરણો • સામાજિક ધોરણોનો અર્થ અને તેની વિશેષતાઓ • સામાજિક ધોરણનું મહત્વ • સામાજીકરણ • સામાજીકરણનો અર્થ • સામાજીકરણની એજન્સીઓ
BLOCK: II સામાજિક વ્યવસ્થા	
એકમ-૧	સામાજિક સ્તરીકરણ <ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક સ્તરીકરણ • સામાજિક સ્તરીકરણનો અર્થ • સામાજિક સ્તરીકરણનો લાક્ષણિકતાઓ • સામાજિક સ્તરીકરણના સ્વરૂપ તરીકે જ્ઞાતિ સંસ્થા • જ્ઞાતિનો અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ • જ્ઞાતિના કર્યો • સામાજિક સ્તરીકરણના સ્વરૂપ તરીકે વર્ગવ્યવસ્થા • સામાજિક વર્ગોનો અર્થ અને તેની લાક્ષણિકતાઓ
એકમ-૨	સામાજિક સંસ્થાના પ્રકારો- 1 <ul style="list-style-type: none"> • લગ્ન સંસ્થા • લગ્નના પ્રકારો • લગ્ન સંસ્થાના કર્યો • કુટુંબ સંસ્થા • કુટુંબનો અર્થ અને લક્ષણો • કુટુંબના કર્યો

એકમ- ૩	<p>સામાજિક સંસ્થાના પ્રકારો- ૨</p> <ul style="list-style-type: none"> • ધર્મ સંસ્થા • ધર્મનો અર્થ અને લક્ષણો • ધર્મના સામાજિક કર્યો • રાજ્ય સંસ્થા • રાજ્યના કર્યો
એકમ- ૪	<p>સામાજિક પરિવર્તન અને સામાજિક નિયંત્રણ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક પરિવર્તન • સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ અને લક્ષણો • સામાજિક પરિવર્તન નીપજાવનારા પરિબળો • સામાજિક નિયંત્રણ • સામાજિક નિયંત્રણનો અર્થ • સામાજિક નિયંત્રણના કર્યો • સામાજિક નિયંત્રણના સાધનો
<p>BLOCK: III</p> <p>ભારતની આર્થિક વ્યવસ્થા</p>	
એકમ-૧	<p>આર્થિક પદ્ધતિઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • આર્થિક પદ્ધતિનો અર્થ • આર્થિક પદ્ધતિની વ્યાખ્યાઓ • આર્થિક પદ્ધતિના લક્ષણો • આર્થિક પદ્ધતિના પ્રકારો • આર્થિક પદ્ધતિના કર્યો • મુડીવાદી આર્થિક પદ્ધતિ • સામાજિક આર્થિક પદ્ધતિ • મીશ્રઅર્થતંત્રવાળી આર્થિક પદ્ધતિ

એકમ-૨	<p>આર્થિક વિકાસ</p> <ul style="list-style-type: none"> • આર્થિક વિકાસની અર્થ • આર્થિક વિકાસની વ્યાખ્યાઓ • ભારતમાં આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો
એકમ- ૩	<p>આર્થિક આયોજન</p> <ul style="list-style-type: none"> • આર્થિક આયોજનની વ્યાખ્યાઓ • પ્રવર્તમાન સરકાર અંતર્ગત ભારતીય આયોજનના હેતુઓ • ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વીકરણ
<p>BLOCK: IV</p> <p>ભારતીય રાજકીય વ્યવસ્થા</p>	
એકમ-૧	<p>રાજકીય અને આર્થિક પ્રથાઓ અને પ્રક્રિયાઓની સમજણની પ્રસ્તુતા</p> <ul style="list-style-type: none"> • રાજકીય અર્થશાસ્ત્ર-ક્ષેત્ર અને મહત્વ • મિશ્ર અર્થતંત્ર અને નવી આર્થિકનીતિ • નવી આર્થિકનીતિ ની અસરો અને ગેરલાભ
એકમ-૨	<p>ભારતીય રાજ્યોનો બધારણીય આધાર</p> <ul style="list-style-type: none"> • પ્રબધારણનું સવરૂપ અને તેના મુખ્ય લક્ષણો • એકતંત્રી અને સમાવાયતંત્રના લક્ષણો • ભારતીય સરકારની રચના, સત્તાઓ અને કર્યો : ધારા સભા, કારોબારી, ન્યાયતંત્ર
એકમ- ૩	<p>લોકશાહીના ખ્યાલો</p> <ul style="list-style-type: none"> • લોકશાહીનો અર્થ અને વ્યાખ્યા • લોકશાહીના લક્ષણો અને પ્રકારો • લોકશાહીના ગુણ-દોષો • રાજકીય પક્ષોની ભૂમિકા અને કર્યો, દાબજૂથો અને લોકમત

DETAILED SYLLABUS OF BSW
(SEMESTER - III)

BSWR-301: સામુદાયિક સંગઠન કાર્ય

BLOCK: I સમુદાયનો પરિચય	
એકમ-1	સમુદાયનો પરિચય - ૧ <ul style="list-style-type: none">સમુદાયનો અર્થ અને વ્યાખ્યાઓસમુદાયની લાક્ષણિકતાઓસમુદાયના પ્રકારોસામુદાયિક ભાવનાસમુદાય વિષેનું જ્ઞાનસમુદાયના કર્યોસમુદાયમાં નેતૃત્વ
એકમ-2	સમુદાયનો પરિચય - ૨ <ul style="list-style-type: none">દલિત સમુદાયનારીવાદી સમુદાયનગરીય સમુદાયગ્રામીણ સમુદાયઆદિવાસી સમુદાય
એકમ-3	સમુદાય એકતા અને વિઘટન <ul style="list-style-type: none">સામાજિક સંગઠન, સંગઠન નો અર્થ, વ્યાખ્યાસામાજિક સંગઠનની વિશેષતાઓસમાધાય એકતાસામાજિક વિઘટન, અર્થ અને વ્યાખ્યાસામાજિક વિઘટન ના લક્ષણોસામાજિક વિઘટનના કારણો
BLOCK: II સામુદાયિક સંગઠનની પ્રક્રિયા અને પદ્ધતી	
એકમ-1	સામુદાયિક સંગઠનની મૂળભૂત વિભાવના <ul style="list-style-type: none">વ્યાખ્યાસમુદાયની વિભાવનાસમુદાયના કર્યોસામુદાયિક સંગઠનની વિભાવનાસમાજકાર્યની અન્ય પદ્ધતિઓ સાથેનો સબંધસામુદાયિક વિકાસ અને સામુદાયિક સંગઠન

એકમ-2	<p>સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતીના સિદ્ધાંતો અને કોશલ્યો</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિનો ઉદ્ભવ અને સવરૂપ • સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિના સિદ્ધાંતો • સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિના કોશલ્યો • સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિનું મહત્વ અને જરૂરિયાત
એકમ-3	<p>સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતીની પ્રક્રિયા</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતીની પ્રક્રિયા • જુદાં જુદાં વિદ્વાનોના મતે સામુદાયિક સંગઠનની પ્રક્રિયા
એકમ-4	<p>સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિમાં કાર્યકરની ભૂમિકા</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિમાં કાર્યકરની ભૂમિકા • સામુદાયિક સંગઠન ના કર્યો
<p>BLOCK: III</p> <p>સામુદાયિક સંગઠન ની વ્યૂહરચનાઓ અને સામુદાયિક સંગઠન ની ભૂમિકા</p>	
એકમ-1	<p>સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિના મોડલ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિના મોડલ- નમૂના • સામુદાયિક સંગઠન માટે 'રોથમેન'નું મોડલના અભિગમો
એકમ-2	<p>સહભાગી સૂક્ષ્મ મૂલ્યાંકન, ક્ષમતાવર્ધન અને નેતૃત્વ વિકાસ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સહભાગી સ્થાનિક સમજ (PRA) • PRA નો અર્થ • PRA ની વ્યાખ્યા • યાવીરૂપ સિદ્ધાંતો • PRA શા માટે • PRA દરમ્યાન લોકસંપર્ક તથા આચરણ • PRA દરમ્યાન ઉપયોગી શબ્દો • PRA દરમ્યાન ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો • PRA દરમ્યાન ક્યાં પ્રકારની માહિતી લેવી • PRA ની પદ્ધતિઓ • PRA ના ફાયદા • PRA દરમ્યાન જરૂરી વર્તન અને વલણ • ક્ષમતાવર્ધન • નેતૃત્વ
એકમ-3	<p>સામુદાયિક સંગઠનની વિભાવના</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામુદાયિક સંગઠનનો પરિચય • ભારતમાં સામુદાયિક સંગઠનનો ઉદભવ • સામુદાયિક સંગઠનની કુશળતાઓ

એકમ-4	<p>સામુદાયિક સંગઠનમાં કાર્યક્રમ આયોજન, નિર્માણ, નિયંત્રણ અને દસ્તાવેજીકરણ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામુદાયિક સંગઠનમાં આયોજન નિયંત્રણ અને નીર્માણ • સામુદાયિક સંગઠનમાં નીર્માણ અને નિયંત્રણ અહેવાલ • સામુદાયિક સંગઠનમાં રેકોર્ડિંગ • રેકોર્ડિંગના ટેટુઓ • રેકોર્ડિંગનું મહત્વ • રેકોર્ડિંગના તત્વો • રેકોર્ડિંગના સિદ્ધાંતો
<p>BLOCK: IV</p> <p>સામાજિક ક્રિયાઓ</p>	
એકમ-1	<p>સમાજકાર્ય અને સામાજિક ક્રિયા, ભારતમાં સામાજિક ક્રિયાનો ઇતિહાસ, સામાજિક ક્રિયાના મૌલિક તથ્યો, હક આધારિત અભિગમ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સમાજકાર્ય અને સામાજિક ક્રિયા • ભારતમાં સામાજિક ક્રિયાનો ઇતિહાસ • સામાજિક ક્રિયાના મૌલિક તથ્યો
એકમ-2	<p>પ્રતિકારના વિવિધ રૂપો, સામાજિક ક્રિયાઓની વિવિધ થિયરીઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક કરીયામાં પ્રતિકાર કરવાના વિવિધ રૂપો • સામાજિક ક્રિયાની વિવિધ થીએરી: મહાત્મા ગાંધી અને પાઉલો ફેયર
એકમ-3	<p>સામાજિક આંદોલનો માટે સામાજિક ક્રિયાની રણનીતિઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક આંદોલનો માટે સામાજિક ક્રિયાની રણનીતિઓ

BSWR-302: ભારતીય સામાજિક માળખું અને સામાજિક સમસ્યાઓ

BLOCK: I ભારતીય સમાજનું માળખું	
એકમ-1	ભારતીય સમાજના માળખાંનો પરિચય અને ખ્યાલ <ul style="list-style-type: none">સામાજિક માળખાંનો અર્થભારતીય સામાજિક માળખા નો અર્થભારત બહુમુખી સમાજ તરીકેભારતીય સમાજની સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક ખાસિયતોટાલ્કોટ પાર્સન્સના સામાજિક માળખા અંગેના વિચારો અને (AGIL મોડલ દ્વારા સામાજિક કાર્યની સમજૂતી)AGIL મોડલ (કર્યાત્મક સમસ્યાના સંદર્ભમાં)
એકમ-2	સમાજશાસ્ત્રનો વિસ્તાર <ul style="list-style-type: none">સમાજશાસ્ત્રનું અભ્યાસક્ષેત્રસમાજશાસ્ત્રનું અભ્યાસક્ષેત્ર અને સમાજકાર્યસમાજશાસ્ત્રની વિભિન્ન શાખાઓસમાજશાસ્ત્રનો અન્ય સામાજિક વિજ્ઞાન સાથેનો સંબંધસમાજશાસ્ત્રનો અન્ય શાસ્ત્રો સાથેનો સંબંધ અને સમાજકાર્ય
એકમ-3	ભારતીય સમાજના માળખાનું સ્વરૂપ <ul style="list-style-type: none">ભારતીય સમાજના માળખામાં જ્ઞાતિભારતીય સમાજના માળખામાં વર્ગ વ્યવસ્થાભારતીય સમાજમાં લિંગ સ્તરીકરણભારતીય સમાજના માળખામાં અનુસૂચિત જનજાતિભારતીય સમાજના માળખામાં ધર્મ
BLOCK: II સમસ્યાનું સમાજશાસ્ત્ર	
એકમ-1	સામાજિક સમસ્યાઓનું સમાજશાસ્ત્ર, પરિચય વ્યાખ્યાઓ અને લક્ષણો <ul style="list-style-type: none">સામાજિક સમસ્યાઓના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થસામાજિક સમસ્યાના સમાજશાસ્ત્રનું અભ્યાસ ક્ષેત્રસામાજિક સમસ્યાઓનો પરિચયસામાજિક સમસ્યાની વ્યાખ્યાઓસામાજિક સમસ્યાના લક્ષણો

એકમ-2	<p>સામાજિક સમસ્યાના અભિગમો</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક સમસ્યાના અભિગમ • સામાજિક રોગનિદાનલક્ષી અભિગમ • સામાજિક વિઘટનલક્ષી અભિગમ • સામાજિક વિચલિતવર્તન અભિગમ • મુલ્ય સંઘર્ષ અભિગમ • નામ નિર્દેશ અભિગમ
એકમ-3	<p>ભારતમાં વિકસતા સમુદાયોની સમસ્યાઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • અનુસુચિત જાતીની સમસ્યાઓ • અનુસુચિત જનજાતીની સમસ્યાઓ • અન્ય પછાત વર્ગોની સમસ્યાઓ
<p>BLOCK: III</p> <p>ભારતીય સામાજિક સમસ્યાઓ</p>	
એકમ-1	<p>અસ્પૃશ્યતા : એક સામાજિક સમસ્યા</p> <ul style="list-style-type: none"> • ભારતીય સંદર્ભમાં અસ્પૃશ્યતાની સમાજ - વ્યાખ્યા • અસ્પૃશ્યતા અર્થ અને સવરૂપ • અસ્પૃશ્યતા એક સામાજિક સમસ્યા • અસ્પૃશ્યતાનાં કારણો • ડો.બાબા સાહેબ આંબેડકર : અસ્પૃશ્યતા વિશે • અસ્પૃશ્યતાની સામે મહાત્મા ગાંધીના વિચારો
એકમ-2	<p>અસમાન જાતિ પ્રમાણ</p> <ul style="list-style-type: none"> • અસમાન જાતિ પ્રમાણ : કારણભૂત સમાજ • જાતિ સમાનતા - અસમાનતા જાતી પ્રમાણનો ઉકેલ • બાળ હત્યા વિરુદ્ધ ગાંધીજીના વિચારો
એકમ-3	<p>કૌટુંબિક હીંસા / ઘરેલું હીંસા અને મધ્યપાન</p> <ul style="list-style-type: none"> • કાનૂની દ્રષ્ટીએ કૌટુંબિકહીંસા • કૌટુંબિક અધિનિયમ - સ્ત્રીના અધિકારનું સ્થાપન • મધ્યપાનનો અર્થ • મધ્યપાનની સામાજિક અસર
એકમ-4	<p>બાળમજૂરી એક સામાજિક સમસ્યા</p> <ul style="list-style-type: none"> • બાળમજૂર - બાળમજૂરીનો અર્થ અને વ્યાખ્યા અને સમજ • મજૂરીની બાળમજૂરો પરની અસરો • બાળમજૂરીની સામાજિક અસરો • બાળમજૂરીની સમસ્યા હલ કરવાના ઉપાયો • બાળમજૂરી અને બાળમજૂરી : આંકડાઓમાં

એકમ-5	<p>HIV/AIDS</p> <ul style="list-style-type: none"> • એઇડ્સ અંગે સમાજ • એઇડ્સ સમસ્યાની સામાજિક અસરો • એઇડ્સ સાવચેતી એ જ સલામતી • એઇડ્સ જાગૃતિનું પ્રતીક: રેડ રીબીન • HIV ગ્રસ્ત બાળકોનો પ્રશ્ન • HIV ગ્રસ્ત વ્યક્તિઓના સંગઠનો નો એઇડ્સ પ્રતિકાર
એકમ-6	<p>વૃધત્વની સમસ્યા</p> <ul style="list-style-type: none"> • વૃધત્વના લક્ષણો • વૃધત્વની સમસ્યા સામાજિક વિચલન • આર્થિક પરિબળો
<p>BLOCK: IV</p> <p>સામાજિક સમસ્યાઓ અને તેના ઉપાયો</p>	
એકમ-1	<p>સામાજિક કાયદાઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • દહેજ પ્રતિબંધક ધારો - ૧૯૬૧ • સ્પેશીયલ મેરજ એક્ટ-૧૯૫૪ (વિશેષ લગ્ન ધરો-૧૯૫૪) • ઘરેલું હિંસામાંથી મહિલાઓના સંરક્ષણ અધિનિયમ - ૨૦૦૫ • હિન્દુ લગ્ન ધારો ૧૯૫૫ • બાળમજૂરી નિયમન અને નિયંત્રણ કાનુન -૧૯૭૬ • અર્નેતીક વેપાર પ્રતિબંધ મુકતો કાનુન -૧૯૮૭ • મા-બાપ અને વરિષ્ઠ નાગરિકોના નિભાવ અને કલ્યાણ માટે કાયદો - ૨૦૦૭ • ગર્ભપાત અંગેનો કાયદો -૧૯૭૧ ગર્ભપાત પર પ્રતિબંધ મુકતો કાયદો - ૧૯૮૪ • બાળન્યાય અધિનિયમ - ૨૦૦૦ • વિકલાંગ ધારો - ૧૯૮૫
એકમ-2	<p>બાળસુધાર ગૃહો</p> <ul style="list-style-type: none"> • રિમાન્ડ હોમ અથવા અવલોકન ગૃહ • માન્યતા પ્રાપ્ત સુધારણા સ્કુલ • બોર્સ્ટલ સ્કુલ (Borstal Schools) • પરિવીલા છાત્રાલય (Probation Hostels) • નિવારણ કાર્યક્રમ
એકમ-3	<p>સરકારી યોજનાઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ભારતમાં યોજના અંગે આયોજનનો ઇતિહાસ • ભારત સરકારની પ્રમુખ સરકારી યોજનાઓ • રાજ્ય સરકારની કાર્યનિવૃત્ત યોજનાઓ અને આયોજન

એકમ-4	<p data-bbox="359 192 571 235">સ્વેચ્છિક સંગઠનો</p> <ul data-bbox="406 257 1093 582" style="list-style-type: none">• સ્વેચ્છિક સંગઠનોનો અર્થ અને વ્યાખ્યા• NGO બનાવવા માટે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો• સ્વેચ્છિક સંગઠનોના પ્રકારો• સ્વેચ્છિક સંગઠન તરીકે ભારતીય રેડ ક્રોસ સોસાયટી• સ્વેચ્છિક સંગઠન તરીકે સેવા• સ્વેચ્છિક સંગઠન તરીકે મજદૂર કિસાન શક્તિ સંગઠન• ગ્રાહક સંનશોધન અને શિક્ષણ કેન્દ્ર• સ્વેચ્છિક સંગઠન તરીકે દિશા
-------	--

BSWR-303: PERSONALITY DEVELOPMENT

BLOCK: I	
PERSONALITY TRAITS AND SELF AWARENESS AND MOTIVATION	
UNIT – 1	PERSONALITY TRAITS AND SELF AWARENESS <ul style="list-style-type: none">• Introduction• Sharpening Memory Skills• Decision-Making• Negotiation and Problem Solving• Sub and Super – Conscious Development of Mind
UNIT – 2	MOTIVATION – Part 1 <ul style="list-style-type: none">• Introduction• Self-analysis through SWOT and Johari window• Elements of Motivation• Seven rules of Motivation of Self Esteem and enhancement of Self Esteem
UNIT-3	MOTIVATION – Part 2 <ul style="list-style-type: none">• Introduction• Techniques and Strategies for Self-Motivation• Motivation Checklist and Goal settings based on principal of SMART• Self-motivation and Life Importance
BLOCK: II	
POWER OF POSITIVE THINKING AND DEVELOPING AN UNDERSTANDING OF SOCIAL ETIQUETTES	
UNIT – 1	Decision-Making- Part 1 <ul style="list-style-type: none">• Introduction• Nurturing Creativity• Decision-Making and Problem Solving
UNIT-2	Decision-Making- Part 2 <ul style="list-style-type: none">• Introduction• Thinking Power – Seven Step of dealing with Doubt• Traits of Positive thinkers and high achievers• Goal and Techniques of positive thinking• Practicing a Positive Life Style

UNIT – 3	SOCIAL ETIQUETTES <ul style="list-style-type: none"> • Introduction • Dressing for Interview • Dressing for Office Dinning Etiquettes
UNIT-4	SOCIAL ETIQUETTES-Part 2 <ul style="list-style-type: none"> • Introduction • Principal and Policies of the Organization related to Ethics and Social Responsiveness Ethical Dilemmas
BLOCK: III LEADERSHIP, SOCIAL AND CONFLICT MANAGEMENT SKILLS	
UNIT – 1	Working Individually and In a Team <ul style="list-style-type: none"> • Introduction • Working Individually and In a Team Leadership Skills
UNIT- 2	LEADERSHIP <ul style="list-style-type: none"> • Introduction • Leadership • Leadership style • Lessons Through Literature • Compatibility and their role in Building Team –Work
UNIT – 3	SOCIAL SKILLS- Part 1 <ul style="list-style-type: none"> • Introduction • Component of Social Skills • Effective ways of dealing with people • Types of conflict (intrapersonal, inter group, and inter group conflicts)
UNIT-4	SOCIAL SKILLS- Part 2 <ul style="list-style-type: none"> • Introduction • Body Language • Significance of body language in communication and assertiveness training • Conflict stimulations and conflict resolution techniques for effective conflict management

BLOCK: IV

TOWARDS EMPOWERMENT

UNIT – 1	ORGANISATION CULTURE-Part 1 <ul style="list-style-type: none">• Introduction• Stimulating innovation and change – coping with “temporariness”, Network Culture• Power tactics and power in groups (coalitions)
UNIT-2	ORGANISATION CULTURE- Part 2 <ul style="list-style-type: none">• Introduction• Managerial empowerment and entrepreneurship• Prevention of moral dwarfism-Moral and social code of conduct• Ethics and other values Social concerns
UNIT – 3	ORGANISATION SOCIAL BEHAVIOUR <ul style="list-style-type: none">• Introduction• Altruism (pro social behaviour / helping behaviour)• Spirituality (clarifications with regard to spirituality)

DETAILED SYLLABUS OF BSW
(SEMESTER - IV)

BSWR-401: સમાજકાર્ય સંશોધન અને આંકડાશાસ્ત્ર

BLOCK: I		
સામાજિક કાર્ય સંશોધન અને આંકડાઓ		
એકમ-૧	વિજ્ઞાન અને વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતી <ul style="list-style-type: none">વિજ્ઞાનનો અર્થવિજ્ઞાનના લક્ષણો	
એકમ-૨	વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતી એટલે શું? અર્થ અને લક્ષણો તેમજ ખ્યાલ એટલે શું? તેના પ્રકારો અને લક્ષણો <ul style="list-style-type: none">વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતી એટલે શું?વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતીનો અર્થવૈજ્ઞાનિક પદ્ધતીના લક્ષણોખ્યાલ એટલે શું?વિવિધ પ્રકારના ખ્યાલોખ્યાલના લક્ષણો	
એકમ-૩	વૈજ્ઞાનિક અભિગમને અનુરૂપ સંશોધકની લાક્ષણિકતાઓ <ul style="list-style-type: none">સંશોધકની લાક્ષણિકતાઓ	
BLOCK: II		
સામાજિક સંશોધન અને સમાજકાર્ય સંશોધન		
એકમ-૧	સામાજિક સંશોધનનો અર્થ, લક્ષણો અને મહત્વ <ul style="list-style-type: none">સામાજિક સંશોધનનો અર્થસામાજિક સંશોધનના લક્ષણોસામાજિક સંશોધનનું મહત્વ-ઉપયોગીતા	
એકમ-૨	સમાજકાર્ય સંશોધનનો અર્થ અને લક્ષણો <ul style="list-style-type: none">સમાજકાર્ય સંશોધનનો અર્થસમાજકાર્ય સંશોધનની જુદી જુદી વ્યાખ્યાઓસમાજકાર્ય સંશોધનના વિવિધ લક્ષણો	
એકમ-૩	સમાજકાર્ય સંશોધનના હેતુઓ, મહત્વ અને સંશોધનના ક્ષેત્રો <ul style="list-style-type: none">સમાજકાર્ય સંશોધનના હેતુઓસમાજકાર્ય સંશોધનની ઉપયોગીતા-મહત્વસમાજકાર્ય સંશોધનના ક્ષેત્રો વિશેની પાયાની સમજણ	

	<ul style="list-style-type: none"> • સમાજકાર્ય સંશોધનના ક્ષેત્રોનું વર્ગીકરણ • સમાજકાર્યના વિવિધ ક્ષેત્રોનું વર્ણન • સમાજકાર્ય સંશોધનના કાર્યક્ષેત્રો 	
BLOCK: III સંશોધન યોજના, સોપાનો અને નમુના પસંદગી		
એકમ-૧	સંશોધન યોજનાઓ અર્થ અને પરિચય <ul style="list-style-type: none"> • સંશોધન યોજના એટલે શું? • સંશોધન યોજનાની વૃત્તિઓ • સંશોધન યોજના તીર્થચાર કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો • સંશોધન યોજના વિભાગો • નમુનારૂપ સંશોધન યોજના 	
એકમ-૨	સમાજકાર્ય સંશોધનના સોપાનો, સમસ્યા પસંદગીના નિર્દેશકો <ul style="list-style-type: none"> • સમાજકાર્ય સંશોધનના સોપાનો • સમસ્યાની પસંદગીના નિર્દેશકો 	
એકમ-૩	સમસ્યા સંદર્ભમાં સાહિત્ય સમીક્ષા <ul style="list-style-type: none"> • સમસ્યા સંદર્ભમાં સાહિત્ય સમીક્ષા 	
એકમ-૪	સંશોધનના હેતુઓ, ચલ અને ઉત્કલ્પનાની રચના <ul style="list-style-type: none"> • સંશોધનના હેતુઓ • ચલ અને પ્રકારો • ઉત્કલ્પનાનું ઘડતર અને પ્રકારો 	
એકમ-૫	નમૂનાનો અર્થ અને પ્રકાર <ul style="list-style-type: none"> • નમુના પસંદગીનો અર્થ • નમુના પસંદગીની અગત્યતા • નમુના પસંદગીના સોપાનો • નમુના પસંદગીના પ્રકારો/પદ્ધતિઓ 	
BLOCK: IV માહિતી એકત્રીકરણ, આંકડાશાસ્ત્ર અને અહેવાલ લેખન		
એકમ-૧	માહિતી અર્થ અને પ્રકારો <ul style="list-style-type: none"> • માહિતી એટલે શું? • માહિતીનો અર્થ • માહિતીના પ્રકારો • પ્રાથમિક માહિતી એટલે શું? • પ્રાથમિક માહિતીના સ્ત્રોતો 	

	<ul style="list-style-type: none"> • ગોણ માહિતીનો અર્થ • દસ્તાવેજી માહિતીનો અર્થ 	
એકમ-૨	<p>પ્રાથમિક માહિતી એકત્રિત કરવાની પ્રયુક્તિઓ/ઉપકરણો</p> <ul style="list-style-type: none"> • પ્રાથમિક માહિતી એકત્ર કરવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ 	
એકમ- ૩	<p>આંકડાશાસ્ત્રનો અર્થ અને સમાજકાર્ય સંશોધનમાં મહત્વ</p> <ul style="list-style-type: none"> • આંકડાશાસ્ત્રનો અર્થ • આંકડાશાસ્ત્રની જુદી જુદી વ્યાખ્યાઓ • સમાજકાર્ય સંશોધનમાં આંકડાશાસ્ત્રની ઉપયોગીતા • આંકડાશાસ્ત્રના ઉપયોગના ક્ષેત્રો 	
એકમ- ૪	<p>સંશોધન અહેવાલલેખન, અર્થ ઉપયોગીતા અને અહેવાલલેખનનું માળખું</p> <ul style="list-style-type: none"> • અહેવાલલેખનનો અર્થ અને હેતુઓ • અહેવાલલેખનની ઉપયોગીતા • અહેવાલલેખનની માળખું 	

BSWR-402: સમાજકલ્યાણ વ્યવસ્થાપન

BLOCK: I સમાજકલ્યાણ સંસ્થા	
એકમ-1	સમાજકલ્યાણ સંસ્થા <ul style="list-style-type: none">સંસ્થા: વ્યાખ્યા અને સુવિધાઓસમાજકલ્યાણ: ખ્યાલ, પ્રકૃતિ, કાર્યક્ષેત્રસમાજકલ્યાણ હેઠળના કાર્યક્રમો: ભારતમાં વિવિધ કાર્યક્રમો
એકમ-2	કલ્યાણ સંસ્થાઓ (વૈધાનિક Statutory અને સ્વૈચ્છિક Voluntary) <ul style="list-style-type: none">સ્વૈચ્છિક અને વૈધાનિક સમાજકલ્યાણ સંસ્થાઓના અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓસ્વૈચ્છિક અને વૈધાનિક સમાજકલ્યાણ સંસ્થાઓની યોગ્યતાઓ અને મર્યાદાઓવૈધાનિક અને સ્વૈચ્છિક સમાજકલ્યાણ સંસ્થાઓ બંનેની જરૂરિયાત
એકમ- 3	કલ્યાણ સંસ્થાની સ્થાપના અને નોંધણી <ul style="list-style-type: none">સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ/ એનજીઓની સ્થાપના: નોંધણી,વિવિધ પ્રકારની નોંધણી સમાજ, ટ્રસ્ટ અને સહકારી મંડળી.સોસાયટી રજીસ્ટ્રેશન એક્ટ. 1860બંધારણ અને બાય કાયદાઓ, નોંધણીના નિયમો અને પ્રક્રિયાઓ
એકમ- 4	માનવસંસાધન વ્યવસ્થાપન <ul style="list-style-type: none">માનવસંસાધન વ્યવસ્થાપનનો અર્થમાનવસંસાધન વ્યવસ્થાપનની વ્યાખ્યાઓમાનવસંસાધન વ્યવસ્થાપનની પ્રકૃતિમાનવસંસાધન વ્યવસ્થાપનના હેતુઓ
BLOCK: II પ્રોજેક્ટ ડિઝાઇનિંગ અને પબ્લિક રિલેશન (જનસંપર્ક)	
એકમ-1	સમાજકલ્યાણ સંસ્થામાં પરિયોજનાનું આલેખન અને નાણાકીય સ્ત્રોતનો ઉપયોગ <ul style="list-style-type: none">સમાજકલ્યાણનો મૂળભૂત ખ્યાલસમાજકલ્યાણની પ્રકૃતિસમાજકલ્યાણ સંસ્થામાં પરિયોજનાનું આલેખન અને નાણાકીય સ્ત્રોતનો ઉપયોગઉપકરણની પસંદગીમાં સામાજિકકાર્ય સંશોધનની ભૂમિકાઅંદાજપત્ર

એકમ-2	<p>જનસંપર્ક: જરૂરિયાત અને વિભાવના</p> <ul style="list-style-type: none"> • જનસંપર્કની વ્યાખ્યા • જનસંપર્ક એ સંસ્થા અને પ્રજા વચ્ચેની કડી • નિષ્ણાતોનાના કર્યો • આધુનિક અભિગમ • ભારતમાં જનસંપર્કનો સંદર્ભ • સામાજિક જવાબદારી • આંતરરાષ્ટ્રીય સંદર્ભ
એકમ-3	<p>જનસંપર્કના સંદર્ભમાં પ્રત્યાનનો ખ્યાલ</p> <ul style="list-style-type: none"> • વ્યાખ્યા • પ્રત્યાયનમાં અવરોધ • અવરોધોના પ્રકારો • સાત 'સી'
<p>BLOCK: III</p> <p>સમાજીક સંચાલન</p>	
એકમ-1	<p>વિભાવનાઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • પરિચય: સમાજ કલ્યાણ, સમાજ સેવા, સામાજિક સુરક્ષા, સમાજ કલ્યાણ વહીવટ (Social Welfare Administration), જાહેર વહીવટ (Public Administration) • જાહેર વહીવટ અને સમાજ કલ્યાણ વહીવટ વચ્ચે સમાનતા અને તફાવતો
એકમ-2	<p>સમાજ કલ્યાણ વહીવટના સિદ્ધાંતો અને કાર્યો</p> <ul style="list-style-type: none"> • પરિચય: વહીવટ, સામાજિક વહીવટ, સમાજ કલ્યાણ વહીવટ • સમાજ કલ્યાણ વહીવટની વિશેષતાઓ / લાક્ષણિકતાઓ. • ભારતમાં સમાજ કલ્યાણ વહીવટનો ઇતિહાસ, • સમાજ કલ્યાણ વહીવટની પ્રકૃતિ, • સમાજ કલ્યાણ વહીવટના સિદ્ધાંતો, • સમાજ કલ્યાણ વહીવટની કામગીરી
એકમ-3	<p>સામાજિક જૂથકામ, જૂથકામ મૂલ્યાંકન અને અહેવાલની રજૂઆત</p> <ul style="list-style-type: none"> • જૂથ • સામાજિક જૂથકામની વ્યાખ્યાઓ • જૂથકાર્યની લાક્ષણિકતાઓ • જૂથકામની પ્રક્રિયા • જૂથકાર્યકરની અવશ્યક કુશળતાઓ
એકમ-4	<p>માહિતી પ્રોધોગિક વિજ્ઞાન</p> <ul style="list-style-type: none"> • કમ્પ્યુટરનો ઇતિહાસ અને માહિતી • કમ્પ્યુટર શું છે? • કમ્પ્યુટરની લાક્ષણિકતાઓ

	<ul style="list-style-type: none"> કમ્પ્યુટર સીસ્ટમના ભાગ (ઘટકો)
BLOCK: IV સમાજકલ્યાણ પ્રબંધની પ્રતિક્રિયાઓ	
એકમ-૧	સામાન્ય વહીવટી પ્રક્રિયાઓ - 1 <ul style="list-style-type: none"> સંસ્થાનો અર્થ સમાજશાસ્ત્રમાં સંસ્થા આયોજન અને વ્યક્તિગત વહીવટ નિર્ણય લેવાની ક્ષમતા બજેટ અથવા અંદાજપત્ર ભારતમાં સામાન્ય અંદાજપત્રની શરૂઆતનો ઇતિહાસ
એકમ- 2	સામાન્ય વહીવટી પ્રક્રિયાઓ - 2 <ul style="list-style-type: none"> સત્તા (Authority) સંકલન (Coordination) ઓફિસ મેનેજમેન્ટ સમુદાય અર્થઘટન (Community Interpretation) શિક્ષણ અને મૂલ્યાંકન (Education & Evaluation)
એકમ-3	વહીવટ તંત્ર <ul style="list-style-type: none"> વહીવટતંત્રના મુખ્ય લક્ષણો વહીવટીતંત્રના દોષો આયોજન આયોજનનો અર્થ આયોજનના લક્ષણો આયોજનના પ્રકારો સફળ આયોજન અંગેની શરતો

BSWR-403: સમુદાયો સાથે સમાજકાર્ય વ્યવહાર

BLOCK: I	
સમુદાય તેમજ સમાજકાર્યનો પરિચય	
એકમ-1	<p>સમુદાય : વૈચારિક માળખું, વ્યાખ્યા, પ્રકારો અને લાક્ષણિકતાઓ</p> <ul style="list-style-type: none">સમુદાયનો અર્થ અને વ્યાખ્યાસમુદાયના તત્વોસમુદાયના પ્રકારો અને તેની લાક્ષણિકતાઓ
એકમ-2	<p>વિવિધ સમુદાયની જરૂરિયાતો તેમજ સમસ્યાઓ</p> <ul style="list-style-type: none">શેહરી સમુદાયની જરૂરિયાતો તેમજ સમસ્યાઓ અને નિવારણના પગલાંગ્રામ્ય સમુદાયની જરૂરિયાતો તેમજ સમસ્યાઓ અને નિવારણના પગલાંઆદિવાસી સમુદાયની જરૂરિયાતો તેમજ સમસ્યાઓ અને નિવારણના પગલાં
એકમ-3	<p>વિકાસમાં લોકોની ભાગીદારી</p> <ul style="list-style-type: none">ભાગીદારી માટે લોકોની વિચારધારાભાગીદારીના પ્રકારોવિકાસમાં લોકોની ભાગીદારીશાસન અને વિકાસમાં લોકોની ભાગીદારીગ્રામસભા અને લોકોની ભાગીદારીવોર્ડસભા અને લોકોની ભાગીદારી
એકમ-4	<p>સામુદાયિક સંગઠન : વ્યાખ્યા, સિદ્ધાંતો, કૌશલ્યો, પદ્ધતી અને નમૂના</p> <ul style="list-style-type: none">સામુદાયિક સંગઠન નો ખ્યાલ તેમજ વ્યાખ્યાસામુદાયિક સંગઠનના ઉદ્દેશ્યોસામુદાયિક સંગઠનની આવશ્યકતાભારતમાં સામુદાયિક સંગઠનનો ઇતિહાસસામુદાયિક સંગઠનના સિદ્ધાંતોસામુદાયિક સંગઠનના કૌશલ્યો / કુશળતાનમૂનાનો ખ્યાલરોથમેને આપેલા સામુદાયિક સંગઠનના નમૂનાસામુદાયિક સંગઠનની પદ્ધતીઓ
એકમ - 5	<p>ઝડપી ગ્રામીણ મૂલ્યાંકન</p> <ul style="list-style-type: none">આરઆરએ વ્યાખ્યાઆરઆરએની તકનીકોઝડપી ગ્રામીણ મૂલ્યાંકન અને અન્ય અભિગમો વચ્ચે તફાવતટીમ કમ્પોઝિશન

	<ul style="list-style-type: none"> • ઝડપી ગ્રામીણ મૂલ્યોના સિદ્ધાંતો • ઝડપી ગ્રામીણ મૂલ્યાંકન ડેટાના રેકોર્ડિંગ
એકમ - 6	<p>સહભાગી ગ્રામીણ મૂલ્યાંકનનો ઉદ્ભવ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સહભાગી ગ્રામીણમૂલ્યાંકનનો ઉદ્ભવ • સહભાગી ગ્રામીણમૂલ્યાંકનનો ખ્યાલ • સહભાગી ગ્રામીણમૂલ્યાંકનની જરૂરિયાત • સહભાગી ગ્રામીણમૂલ્યાંકનની પદ્ધતી
<p>BLOCK: II</p> <p>સામાજિક ક્રિયા, ટકાઉ વિકાસ તેમજ કૌશલ્ય વર્ધન</p>	
એકમ-1	<p>સામાજિક ક્રિયા, સામાજિક ક્રિયાની વ્યાખ્યા ,વ્યુરચના અને તેના નમુના</p> <ul style="list-style-type: none"> • સામાજિક ક્રિયાનો ખ્યાલ • સામાજિક ક્રિયાના નમુના • ભારતમાં સામાજિક ક્રિયાની શરૂઆત • સામાજિક ક્રિયાના તથ્યો તેમજ સોપાનો • સામાજિક ક્રિયાની વ્યુરચના
એકમ-2	<p>સ્થિર /ટકાઉ વિકાસ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સ્થિર વિકાસ નો ખ્યાલ • સ્થિર વિકાસની શરૂઆત • સ્થિર વિકાસ માટે અગત્યના પાસાઓ • સ્થિર વિકાસ માટેના સિદ્ધાંતો • ટકાઉ વિકાસના માપદંડો • પર્યાવરણ અને એજન્ડા -21
એકમ-3	<p>કૌશલ્યવર્ધન તેમજ કૌશલ્યવર્ધનની પદ્ધતિઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • કૌશલ્યવર્ધન એટલે શું • કૌશલ્યવર્ધનની આવશ્યકતા • સ્થિર વિકાસ માટે કૌશલ્યવર્ધન • કૌશલ્યવર્ધનની પ્રક્રિયાને અસરકારક બનાવવાના રસ્તા • કૌશલ્યવર્ધન માટેની પદ્ધતિઓ • કૌશલ્યવર્ધનવિકાસ અને સાહસ મંત્રાલય • કૌશલ્યવર્ધનની યોજનાઓ • કૌશલ્યવિકાસ અને સાહસ મંત્રાલય માળખું • નેશનલ સ્કીલ ડેવલોપમેન્ટ કોર્પોરેશન • સ્કીલ ઇન્ડિયા

BLOCK: III

સામાજિક પરિવર્તન અને સામાજિક વિકાસ

એકમ-1	<p>વિકાસ: ખ્યાલ, સૂચકો, સિદ્ધાંતો, માળખું અને અલ્પવિકસ</p> <ul style="list-style-type: none">• વિકાસનો ખ્યાલ• વિકાસના પ્રકાર અને માપદંડો• વિકાસનાં સિદ્ધાંતનો અર્થ અને પરિભાષા• અલ્પવિકસનો ખ્યાલ• અલ્પવિકસ લક્ષણો
એકમ-2	<p>સામાજિક વિકાસનો ખ્યાલ, રૂપરેખા અને સૂચકો</p> <ul style="list-style-type: none">• સામાજિક વિકાસનો પરિચય• સામાજિક વિકાસનો ખ્યાલ• સામાજિક વિકાસની વ્યાખ્યા• સામાજિક વિકાસની વિશેષતાઓ• સામાજિક વિકાસના માપદંડો• વિકાસના સૂચકો• સામાજિક વિકાસના પરિબળો
એકમ-3	<p>સામાજિક પરિવર્તન</p> <ul style="list-style-type: none">• સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ અને વ્યાખ્યા• સામાજિક પરિવર્તનના ખ્યાલો• સામાજિક પરિવર્તનનું સ્વરૂપ• સામાજિક પરિવર્તનના લક્ષણો

BLOCK: IV

સામાજિક વિકાસમાં ભાગીદારોની ભૂમિકા

એકમ-1	<p>સામાજિક વિકાસમાં ભાગીદારોનું મહત્વ, સહભાગીની ભૂમિકા અને ભારતમાં સહકારી આંદોલન</p> <ul style="list-style-type: none">• ભાગીદારોનું મહત્વ અને પ્રકારો• ભાગીદારોની સામાજિક વિકાસમાં ભૂમિકા• સર્વોદયનો ખ્યાલ, વ્યાખ્યા, અને તેની વિશેષતાઓ• સહકારનો અર્થ અને વ્યાખ્યા• ભારતમાં અને ગુજરાતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિનો વિકાસ• સહકારી અધિનિયમ
-------	--

એકમ-2	<p>સામાજિક વિકાસમાં રાજ્યની ભૂમિકા</p> <ul style="list-style-type: none">• સામાજિક વિકાસમાં રાજ્યની ભૂમિકા• સામાજિક વિકાસમાં રાજ્યની વિવિધ યોજનાઓ• નવી આર્થિક નીતિ
એકમ-3	<p>સામાજિક વિકાસમાં પંચાયતની ભૂમિકા,ગ્રામવિકાસ અને તેની યોજનાઓ</p> <ul style="list-style-type: none">• પંચાયતી રાજનો અર્થ• પંચાયતી રાજ પર વિહંગાવલોકન• ગ્રામવિકાસની યોજનાઓ